

Bartlová Lala (vl. jm. Bertlová, Ludmila), houslistka, narozena 1. 2. 1904, Brno, zemřela 23. 6. 1961, Lucern (Švýcarsko).

Byla dcerou Josefa Bertla (1866–55), stavitele a rektora české techniky v Brně a v Praze, sestrou Jiřího Bertla (1901–91), exilového novináře a politika a první manželkou dirigenta a houslisty Rafaela Kubelíka (1914–96). Od útlého mládí hrála na housle a již v osmi letech koncertovala. V osmnácti letech hrála s Českou filharmonií. Studovala hru na housle na pražské konzervatoři (1917–23). Následně studovala na mistrovské škole u Karla Hoffmanna, ke kterému nastoupila pravděpodobně v roce 1923 a studovala do 28. 6. 1926, ačkoliv diplom byl vydán až 31. 1. 1928 – důvod tohoto odložení není znám. Po studiích bylo jejím záměrem odjet do Německa, ale kvůli zdravotním problémům cestu nepodnikla. Po překonání zdravotních problémů odjela do Francie ke Georgu Enescovi, aby se zdokonalila ve hře na nástroj a při té příležitosti začala studovat francouzskou hudbu. Koncertovala mimo jiné v řadě evropských zemích (Holandsko, Anglie, Francie, Švýcarsko, Rusko). V českých zemích vystupovala se značným ohlasem především v době okupace. Hrála repertoár zejména populárních děl od baroka po současnost. Kritici o ní psali, že je instrumentalistkou mimořádné kvality. Obdivovali mistrovsky zvládnuté problémy technického rázu, neobyčejně široké a do detailu propracované vedení smyčce. V roce 1948 emigrovala s manželem do zahraničí a nadále koncertovala. Často prováděla *Houslový koncert* Antonína Dvořáka (Salzburg 1957), *Koncert B* Rafaela Kubelíka (Austrálie 1958) a také *Houslovou fantazii* Josefa Suka (Anglie 1958). V období cenzury informací o emigrantech za vlády komunistického režimu v Československé republice byla zcela zapomenuta, stejně tak detaily o její činnosti v době předválečné a válečné. Zemřela ve věku 58 let na následky pooperačních komplikací kyčlí (srdeční embolie) po autonehodě.

Literatura

I. Lexika

ČSHS.

Tomeš, J. a kol.: Český biografický slovník XX. století (Praha 1999).

Vošahlíková, Pavla a kolektiv: Biografický slovník českých zemí (Praha 2004).

II. Ostatní

Kulturní přehled (Umělec II, 1946, s. 46).

Vladyslav Kravec